

C/2024/3869

19.6.2024

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 30 kwietnia 2024 r.

w sprawie wniosku dotyczącego Rozporządzenia i Dyrektywy w sprawie usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym

(CON/2024/13)

(C/2024/3869)

Wprowadzenie i podstawa prawna

18 września 2023 r. i 14 marca 2024 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał od Parlamentu Europejskiego i Rady wnioski o wydanie opinii w sprawie wniosku dotyczącego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010⁽¹⁾ (zwanego dalej „proponowanym rozporządzeniem”) oraz o wydanie opinii w sprawie wniosku dotyczącego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywę 98/26/WE i uchylająca dyrektywy (UE) 2015/2366 i 2009/110/WE⁽²⁾ (zwanej dalej „proponowaną dyrektywą” oraz, wraz z proponowanym rozporządzeniem, „proponowanymi aktami”).

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 127 ust. 4 i art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ponieważ projekt rozporządzenia zawiera przepisy leżące w zakresie kompetencji EBC, w szczególności dotyczące (1) określania i wdrażania polityki pieniężnej zgodnie z art. 127 ust. 2 tiret pierwsze Traktatu, (2) wspieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych zgodnie z art. 127 ust. 2 tiret czwarte Traktatu, (3) przyczyniania się do sprawnego prowadzenia polityki prowadzonej przez właściwe organy w odniesieniu do stabilności systemu finansowego zgodnie z art. 127 ust. 5 Traktatu, (4) zadań EBC dotyczących nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi zgodnie z art. 127 ust. 6 Traktatu oraz (5) prawa EBC do upoważniania do emisji banknotów euro zgodnie z art. 128 ust. 1 Traktatu. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Uwagi ogólne

- 1.1. EBC z zadowoleniem przyjmuje proponowane akty, ponieważ mają one pomóc w dalszym rozwoju ogólnounijnego rynku usług płatniczych, umożliwiając w ten sposób konsumentom i uczestnikom rynku pełne korzystanie z rynku wewnętrznego, biorąc również pod uwagę szybko rozwijający się krajobraz płatności detalicznych.
- 1.2. EBC z zadowoleniem przyjmuje cele proponowanych aktów: (1) wzmocnienie praw użytkowników i ochronę przed nadużyciami finansowymi; (2) zwiększenie konkurencyjności usług otwartej bankowości; (3) poprawa egzekwowania i wdrażania w państwach członkowskich oraz (4) poprawa dostępu do systemów płatności i rachunków bankowych dla dostawców usług płatniczych niebędących bankami. EBC z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że proponowane akty prawne przyczyniają się do uproszczenia procedur administracyjnych poprzez połączenie systemów dla dwóch rodzajów dostawców usług płatniczych niebędących bankami (instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego), które dotychczas były zawarte w różnych aktach prawnych. Ponadto EBC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że proponowane akty zawierają środki mające na celu poprawę praw konsumentów i informacji oraz włączenie społeczne pod względem finansowym osób niepełnosprawnych i innych osób, które mają trudności ze stosowaniem silnego uwierzytelniania klienta. EBC z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że proponowane akty zawierają środki mające na celu poprawę dostępności gotówki.
- 1.3. Ponadto EBC zdecydowanie popiera w szczególności następujące cele proponowanych aktów: (1) szersze stosowanie silnego uwierzytelniania klienta oraz rozszerzenie weryfikacji międzynarodowego numeru rachunku bankowego (IBAN)/nazwy odbiorcy na wszystkie polecenia przelewu (początkowo przewidziane wyłącznie w odniesieniu do płatności natychmiastowych); 2) wprowadzenie obowiązku wprowadzenia przez dostawców usług płatniczych prowadzących rachunek specjalnego interfejsu dostępu do danych; 3) większa harmonizacja i egzekwowanie niektórych istniejących przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366⁽³⁾ (zwanej dalej „drugą dyrek-

⁽¹⁾ COM(2023) 367 final.

⁽²⁾ COM(2023) 366 final.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

tywą w sprawie usług płatniczych”) poprzez wprowadzenie rozporządzenia mającego bezpośrednie zastosowanie; oraz 4) proponowana integracja zasad udzielania zezwoleń dla instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego.

- 1.4. Należy odnotować, że współprawodawcy Unii przyjęli niedawno rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/886 ⁽⁴⁾, w sprawie którego EBC przyjął wcześniej opinię w odpowiedzi na odrębny wniosek Parlamentu ⁽⁵⁾, oraz że niniejsze rozporządzenie ma znaczenie dla niektórych elementów zawartych w proponowanej dyrektywie. W szczególności rozporządzenie (UE) 2024/886 zmienia dyrektywę 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾ (zwaną dalej „dyrektywą o ostateczności rozrachunku”) poprzez rozszerzenie kategorii uczestników systemów objętych dyrektywą o ostateczności rozrachunku ⁽⁷⁾ na instytucje płatnicze ⁽⁸⁾ i instytucje pieniądza elektronicznego ⁽⁹⁾. Porównywalna, choć sformułowana inaczej, zmiana dyrektywy o ostateczności rozrachunku jest zawarta w proponowanej dyrektywie; jej wyraźnym zamiarem jest rozszerzenie kategorii instytucji uprawnionych do uczestnictwa w systemach płatności ⁽¹⁰⁾. Biorąc pod uwagę, że EBC został skonsultowany w odniesieniu do tej zmiany kontekście proponowanej dyrektywy, EBC przedstawi swoje uwagi w tej konkretnej kwestii w ramach niniejszej opinii.
- 1.5. EBC z zadowoleniem przyjmuje zaproponowane zmiany dyrektywy w sprawie ostateczności rozrachunku mające na celu rozszerzenie kategorii uczestników uprawnionych do uczestnictwa w systemach płatności wyznaczonych do celów dyrektywy w sprawie ostateczności rozrachunku. W szczególności EBC z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz osiągnięcia równych warunków działania dla banków i dostawców usług płatniczych niebędących bankami poprzez zapewnienie, aby ci ostatni mogli oferować pełen zakres usług płatniczych bez zależności od banków w zakresie przetwarzania i rozrachunku transakcji płatniczych. W tym samym duchu EBC zasadniczo popiera potrzebę wprowadzenia przez wszystkich operatorów systemów płatniczych obiektywnych, niedyskryminacyjnych, przejrzystych i proporcjonalnych zasad dostępu do systemów płatności, w połączeniu z wyjaśnieniami dotyczącymi procedur dopuszczania i oceny ryzyka. W związku z tym ważne jest, aby dostęp do systemów płatności był przyznawany tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie niezbędne wymogi w zakresie ograniczania ryzyka, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. Takie rozwiązanie zapewnił ograniczenie wpływu szerszego bezpośredniego dostępu na ryzyko i odporność systemów płatności i rozrachunku. Należy również zauważyć, że Eurosystem opracowuje kryteria dostępu do systemu TARGET obsługiwane przez Eurosystem. Ponadto EBC odnotowuje możliwość ochrony środków pieniężnych na rachunku banku centralnego według uznania banku centralnego, którą proponuje się wprowadzić w celu rozszerzenia możliwości dla dostawców usług płatniczych w tym zakresie. Z zastrzeżeniem uwag zawartych w pkt 2.1.6, 2.2.1 i 2.2.2 EBC z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie swobody uznania banków centralnych należących do Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) w zakresie decydowania o tym, czy oferować usługi mające na celu ochronę środków pieniężnych użytkowników i innych środków.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/886 z dnia 13 marca 2024 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 oraz dyrektywy 98/26/WE i (UE) 2015/2366 w odniesieniu do poleceń przelewu natychmiastowego w euro (Dz.U. L 2024/886 z 19.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/886/oj>).

⁽⁵⁾ Zob. opinia Europejskiego Banku Centralnego CON/2023/4 z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 w odniesieniu do poleceń przelewu natychmiastowego w euro (Dz.U. C 106 z 22.3.2023, s. 2). Opinie EBC są publikowane na stronie internetowej EUR-Lex.

⁽⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 98/26/WE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45).

⁽⁷⁾ Zob. komunikat prasowy Rady Unii Europejskiej z 7 listopada 2023 r. pt. „Płatności natychmiastowe: wstępne porozumienie Rady i Parlamentu”, dostępny na stronie internetowej Rady Unii Europejskiej pod adresem www.consilium.europa.eu.

⁽⁸⁾ Zob. art. 4 pkt 4 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych.

⁽⁹⁾ Zob. art. 2 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

⁽¹⁰⁾ Zob. art. 46 proponowanej dyrektywy.

- 1.6. EBC z zadowoleniem przyjmuje większą jasność przepisów dotyczących „otwartej bankowości”, ale pragnie poczynić w tym względzie szereg konkretnych uwag.
- 1.7. EBC z zadowoleniem przyjmuje wyłączenie wymogów licencyjnych dla operatorów systemów płatności i schematów płatniczych z zakresu proponowanych aktów i popiera potwierdzenie tego wyłączenia w kontekście ich przyszłych przeglądków.
- 1.8. EBC uważa, że dla prawodawcy unijnego ważne byłoby przeanalizowanie wzajemnych powiązań między proponowanymi aktami a rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 ⁽¹⁾. W tym kontekście kwestią wymagającą uwagi jest związek tokenów będących pieniądzem elektronicznym w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2023/1114 z konwencjonalnym pieniądzem elektronicznym. Tokeny będące pieniądzem elektronicznym należy uznać za pieniądź elektroniczną i traktować jako taki, co oznacza, że mające zastosowanie wymogi ostrożnościowe zawarte w proponowanej dyrektywie powinny mieć do nich zastosowanie, podobnie jak przewidziane w proponowanym rozporządzeniu gwarancje dla konsumentów. Ponadto ważne jest rozważenie dodatkowych działań, które należy podjąć, aby ocenić wpływ świadczenia w całej Unii usług w zakresie pożyczek kryptoaktywów, które nie są obecnie ujęte w wykazie usług dotyczących kryptoaktywów na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/1114, ani nie są objęte żadnymi innymi przepisami Unii.
- 1.9. EBC zauważa, że duże grupy niebędące bankami, w tym te, które dostarczają technologie finansowe („FinTech”), oraz te, które można uznać za należące do najbardziej dominujących i największych przedsiębiorstw technologicznych w ich odpowiednich sektorach („BigTech”), zwiększają swoją działalność finansową w Unii, zaczynając zazwyczaj od świadczenia usług płatniczych. Ich działalność jest powiązana z instytucjami finansowymi i może mieć również istotny wpływ na te instytucje: mogą one oferować konkurencyjne usługi, stać się dostawcami usług outsourcingu, świadczyć usługi back-office na rzecz instytucji kredytowych, działać jako agenci w imieniu instytucji kredytowych, być klientami poprzez deponowanie środków finansowych lub zaciąganie kredytów, działać jako partnerzy innowacyjnych modeli biznesowych lub stanowić część skonsolidowanej grupy instytucji kredytowej. W niektórych przypadkach te grupy niebędące bankami działają za pośrednictwem sieci różnych licencjonowanych podmiotów prawnych, w tym instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego, we wszystkich państwach członkowskich. Dodatkowa złożoność powstaje wtedy, gdy grupa świadczy również inne regulowane usługi finansowe, na przykład działając w charakterze agenta podmiotów nadzorowanych lub pośrednicząc w ich imieniu, lub gdy grupa prowadzi działalność zarówno w zakresie usług finansowych, jak i niefinansowych (grupa działalności mieszanej), ponieważ ryzyko wynikające z działalności niefinansowej może przenieść się na instytucję płatniczą/instytucję pieniądza elektronicznego lub inne regulowane podmioty finansowe. W przypadku instytucji płatniczych/instytucji pieniądza elektronicznego ryzyko uboczne może powstać na przykład wtedy, gdy instytucja płatnicza korzysta z infrastruktury informatycznej grupy lub gdy problemy związane z reputacją dotyczą całej grupy. Grupy działalności mieszanej mogą oferować szereg różnych usług klientom prywatnym i innym uczestnikom rynku finansowego, w tym instytucjom kredytowym, a ze względu na swoją kapitalizację rynkową oraz istniejącą dużą bazę użytkowników mogą z łatwością rozszerzyć swoją działalność związaną z usługami finansowymi. W związku z tym EBC z zadowoleniem przyjmuje rozważania przedstawione przez Europejskie Urzędy Nadzoru w ich sprawozdaniu na temat bezpośredniego świadczenia usług finansowych w Unii przez giganty technologiczne ⁽²⁾. Ponadto, jak podkreśliły Europejskie Urzędy Nadzoru, działalność gigantów technologicznych może prowadzić do ryzyka koncentracji na rynku finansowym wykraczającego poza zakres rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 ⁽³⁾, co podkreśla znaczenie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych wspierających procesy biznesowe podmiotów finansowych ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz.U. L 150 z 9.6.2023, s. 40). Zob. także pkt 2.2.4 opinii Europejskiego Banku Centralnego CON/2021/4 z dnia 19 lutego 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie rynków kryptoaktywów i zmieniającego dyrektywę (UE) 2019/1937 (Dz.U. C 152 z 29.4.2021).

⁽²⁾ Zob. „Report on 2023 stocktaking of BigTech direct financial services provision in the EU”, wspólne sprawozdanie Europejskich Urzędów Nadzoru, 1 lutego 2024 r., dostępne na stronie internetowej Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) pod adresem www.esma.europa.eu.

⁽³⁾ Regulation Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 909/2014 oraz (UE) 2016/1011 (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 1).

⁽⁴⁾ Zob. „Report on 2023 stocktaking of BigTech direct financial services provision in the EU”, pkt 34, str. 14.

1.10. Prawodawca Unii powinien rozważyć te zagrożenia i względy dotyczące równych warunków działania przy analizowaniu zakresu różnych zezwoleń, w tym w obszarze płatności. W szczególności z perspektywy płatności wskazane byłoby zapewnienie równych warunków działania w odniesieniu do wykorzystywania i udostępniania danych, zwłaszcza w przypadku umożliwienia przedsiębiorstwu dodania nowej roli jako dostawcy usług płatniczych do istniejącego profilu działalności. Jako organ nadzoru bankowego EBC jest zaniepokojony faktem, że istniejące ramy ostrożnościowe i konsolidacyjne nie były opracowywane z myślą o tych zmianach. Tak więc duże i złożone grupy niebędące bankami mogłyby świadczyć usługi, które na pierwszy rzut oka wydają się przypominać usługi świadczone przez instytucje kredytowe, nie podlegając tym samym wymogom ostrożnościowym. Choć nie jest to zharmonizowana praktyka w całej Unii, EBC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że niektóre państwa członkowskie już teraz nakładają na instytucje płatnicze świadczące usługi podobne do bankowych pewne wymogi ostrożnościowe. Ma to miejsce na przykład we Francji, gdzie instytucje płatnicze udzielające również kredytów obok świadczenia usług płatniczych muszą obliczać wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z metodą standardową dotyczącą ryzyka kredytowego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013⁽¹⁵⁾ w odniesieniu do całkowitej kwoty udzielonych kredytów⁽¹⁶⁾. Niemniej jednak nawet w tych przypadkach brak zharmonizowanego podejścia w całej Unii oznacza, że istotne ryzyka ostrożnościowe mogą pozostać nierozwiązane, ponieważ odpowiednie organy nadzoru nie posiadają odpowiedniego mandatu do prowadzenia działalności obejmującej całą grupę i działalność transgraniczną. Taka sytuacja rodzi wątpliwości w odniesieniu do równych warunków działania i arbitrażu regulacyjnego. W związku z tym EBC zwraca się do unijnego prawodawcy o rozważenie w pierwszej kolejności najlepszego sposobu zapewnienia, aby właściwe organy były odpowiednio informowane o wszelkiej bezpośredniej i pośredniej (np. przez agenta, brokera) działalności finansowej prowadzonej przez duże i złożone grupy niebędące bankami, oraz aby właściwe organy odpowiednio dzieliły się informacjami. Tylko wtedy możliwe będzie gromadzenie informacji w celu dokonania kompleksowego przeglądu działalności finansowej takich grup w Unii i zapewnienia, aby działały one w granicach ram regulacyjnych. Jeżeli okaże się, że złożone grupy niebędące bankami świadczą szeroki zakres istotnych usług finansowych w Unii, przekraczając określone progi i świadcząc usługi bardzo podobne do usług świadczonych przez instytucje kredytowe, prawodawca Unii powinien rozważyć wprowadzenie bardziej rygorystycznego i kompleksowego nadzoru obejmującego całą grupę⁽¹⁷⁾. Po drugie, EBC zwraca się do unijnego prawodawcy o rozważenie rozszerzenia w proponowanej dyrektywie (1) zakresu i stosowania narzędzi nadzorczych, w tym możliwości nakładania wymogów konsolidacji ostrożnościowej na grupy instytucji płatniczych i postawienia instytucji płatniczych w stan likwidacji, oraz 2) systemu ostrożnościowego mającego zastosowanie do takich instytucji płatniczych. Środki, które należy zastosować, powinny obejmować standaryzowaną sprawozdawczość w zakresie ryzyka, odpowiednie oparte na analizie ryzyka wymogi w zakresie funduszy własnych, wymogi dotyczące płynności, planowania naprawy i testów warunków skrajnych, ochronę przed ryzykiem niefinansowym oraz wzmocnioną współpracę i wymianę informacji między odpowiednimi właściwymi organami.

1.11. EBC zauważa, że niniejsza opinia pozostaje bez uszczerbku dla wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia cyfrowego euro⁽¹⁸⁾ oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie świadczenia usług związanych z cyfrowym euro przez dostawców usług płatniczych zarejestrowanych w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro, zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1230⁽¹⁹⁾, w odniesieniu do których EBC przyjął odrębną opinię⁽²⁰⁾.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Zob. Arrêté du 29 octobre 2009 portant sur la réglementation prudentielle des établissements de paiement, titre II, chapitre 1er, section 2 (Fonds propres relatifs aux opérations de crédit), article 33, tel que modifié, JORF n° 0253 du 31 octobre 2009, texte n° 10.

⁽¹⁷⁾ Zob. „Joint European Supervisory Authority response to the European Commission's February 2021 Call for Advice on digital finance and related issues: regulation and supervision of more fragmented or non-integrated value chains, platforms and bundling of various financial services, and risks of groups combining different activities”, 31 stycznia 2022 r. (ESA 2022 01), dostępny na stronie internetowej ESMA pod adresem www.esma.europa.eu.

⁽¹⁸⁾ COM(2023) 369 final.

⁽¹⁹⁾ COM(2023) 368 final.

⁽²⁰⁾ Zob. opinię Europejskiego Banku Centralnego CON/2023/34 z dnia 31 października 2023 r. w sprawie cyfrowego euro (Dz.U. C/2024/669, 12 stycznia 2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/669/oj>).

- 1.1.2. EBC chciałby być informowany, wraz z Komisją i EUNB, o środkach zapobiegawczych podjętych przez przyjmujące państwa członkowskie w kontekście sytuacji nadzwyczajnych ⁽²¹⁾.
- 1.1.3. Wreszcie, zgodnie z proponowanymi aktami ⁽²²⁾, usługi płatnicze potencjalnie świadczone przez EBC i banki centralne ESBC działające w charakterze władz monetarnych lub innych organów publicznych nadal nie byłyby objęte zakresem regulacji ⁽²³⁾.

2. Systemy płatności i ochrona środków finansowych

2.1. Dostęp do systemów płatności

2.1.1. Traktat i Protokół (nr 4) do Traktatu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwany dalej „Statutem ESBC”) przewidują, że w ramach swojego mandatu Eurosystem sprawuje nadzór nad systemami rozliczeniowymi i systemami płatności, co pozostaje w ścisłym związku z jego podstawowymi zadaniami w zakresie polityki pieniężnej. Zgodnie z art. 127 ust. 2 tiret czwarte Traktatu, odzwierciedlonym w art. 3 ust. 1 Statutu, jednym z podstawowych zadań realizowanych za pośrednictwem ESBC jest „popieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych”. Wykonując to podstawowe zadanie, EBC i krajowe banki centralne mogą stwarzać udogodnienia, a EBC może uchwalać rozporządzenia, w celu zapewnienia skuteczności i rzetelności systemów rozliczeń i płatności w ramach Unii i z innymi krajami ⁽²⁴⁾.

2.1.2. W ramach swojej roli nadzorczej EBC przyjął rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 795/2014 (EBC/2014/28) ⁽²⁵⁾. Rozporządzenie to wdraża zasady dotyczące infrastruktury rynku finansowego wydane przez Komitet ds. Infrastruktury Płatności i Rynku oraz Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych ⁽²⁶⁾ i obejmuje zarówno systemy płatności detalicznych o dużej wartości, jak i systemy płatności detalicznych o znaczeniu systemowym, obsługiwane przez bank centralny Eurosystemu lub podmiot prywatny. Ponadto systemy płatności niemające znaczenia systemowego są nadzorowane w oparciu o ramy nadzoru nad systemami płatności detalicznych ⁽²⁷⁾. Ponadto ramy polityki nadzorczej Eurosystemu ⁽²⁸⁾ określają instrumenty płatnicze jako „integralną część systemów płatności” i w związku z tym włączają takie instrumenty do zakresu jego nadzoru, wraz z systemami płatności, schematami płatniczymi i uzgodnieniami płatniczymi ⁽²⁹⁾. W związku ze swoim mandatem EBC może przyjmować dalsze regulacje i przeprowadzać regularne przeglądy w celu sprawdzenia, czy zakres nadzoru obejmuje wszystkie istotne funkcje i podmioty w ekosystemie płatniczym. Do chwili obecnej rola Eurosystemu jako głównego nadzorczy jest przypisana poprzez odniesienie do krajowej przynależności schematu płatności oraz prawnej siedziby jego organu zarządzającego. W przypadku ogólnoeuropejskich systemów, schematów lub uzgodnień płatniczych EBC zasadniczo pełni główną rolę nadzorczą. Dostawcy usług płatniczych, w tym instytucje kredytowe, instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego, również podlegają drugiej dyrektywie w sprawie usług płatniczych. Ramy nadzoru Eurosystemu uzupełniają nadzór nad dostawcami usług płatniczych w przypadku gdy są oni również operatorem systemu płatniczego lub organem zarządzającym schematu płatniczego lub uzgodnienia płatniczego.

2.1.3. Biorąc pod uwagę rolę instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego w świadczeniu usług płatniczych, EBC z zadowoleniem przyjmuje zawarte w proponowanej dyrektywie zmiany dyrektywy o ostateczności rozrachunku ⁽³⁰⁾, których celem jest rozszerzenie kategorii uczestników systemu płatności wyznaczonego do celów ostateczności rozrachunku ⁽³¹⁾.

⁽²¹⁾ Zob. art. 32 ust. 4 proponowanej dyrektywy.

⁽²²⁾ Zob. art. 2 ust. 1 lit. d) i art. 2 ust. 2 lit. g) proponowanego rozporządzenia oraz art. 2 pkt 12 proponowanej dyrektywy.

⁽²³⁾ Zob. art. 1 pkt 1 lit. e) drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych.

⁽²⁴⁾ Zob. art. 22 Statutu ESBC.

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 795/2014 z dnia 3 lipca 2014 r. w sprawie wymogów nadzorczych w odniesieniu do systemów płatności o znaczeniu systemowym (EBC/2014/28) (Dz.U. L 217 z 23.7.2014, s. 16).

⁽²⁶⁾ Dostępne na stronie internetowej Banku Rozrachunków Międzynarodowych pod adresem www.bis.org.

⁽²⁷⁾ Dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem: www.ecb.europa.eu.

⁽²⁸⁾ Dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem: www.ecb.europa.eu.

⁽²⁹⁾ Zob. zmienione i skonsolidowane ramy nadzoru Eurosystemu dotyczące elektronicznych instrumentów płatniczych, schematów i uzgodnień (ramy PISA) dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽³⁰⁾ Zob. art. 46 proponowanej dyrektywy (zmieniającej art. 2 lit. b) i f) dyrektywy o ostateczności rozrachunku).

⁽³¹⁾ Proponowane zmiany są zgodne z pkt 7 strategii Eurosystemu w zakresie płatności detalicznych (2021).

- 2.1.4. Proponowane zmiany dyrektywy o ostateczności rozrachunku ułatwiają uczestnictwo instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego (zwanymi łącznie w proponowanych aktach „instytucjami płatniczymi”) w wyznaczonych systemach płatności poprzez zmianę zdefiniowanego terminu „instytucja”⁽³²⁾, który z kolei stanowi część definicji „uczestnika” zawartej w dyrektywie o ostateczności rozrachunku⁽³³⁾. W związku z tym proponowana dyrektywa tworzy dwie kategorie „instytucji”: po pierwsze, instytucje kredytowe, firmy inwestycyjne, organy publiczne i przedsiębiorstwa objęte gwarancjami publicznymi oraz przedsiębiorstwa, których siedziba zarządu znajduje się poza Unią i których funkcje odpowiadają funkcji unijnych instytucji kredytowych lub firm inwestycyjnych; po drugie, instytucje płatnicze uczestniczące w systemach, których działalność polega na realizacji zleceń transferu obejmujących instrukcje uczestnika dotyczące przekazania do dyspozycji odbiorcy kwoty pieniężnej za pomocą zapisu księgowego na rachunkach instytucji kredytowej, KBC, kontrahenta centralnego lub agenta rozrachunkowego, lub instrukcji, które skutkują wykonaniem zobowiązań płatniczych, z wyłączeniem instrukcji uczestników dotyczących przeniesienia tytułu do papierów wartościowych lub udziału w nich w drodze wpisu księgowego w rejestrze lub w inny sposób. Na podstawie tej skróconej definicji „instytucji” w ramach zmian w dyrektywie o ostateczności rozrachunku EBC dostrzega wyraźny zamiar prawodawcy Unii, aby ograniczyć uczestnictwo instytucji płatniczych wyłącznie do systemów płatności, a nie rozszerzać tego uczestnictwa na inne systemy. Ze względu na jasność prawa pomocne byłoby, zgodnie z tym wyraźnym zamiarem, wyraźne wyjaśnienie, że uczestnictwo instytucji płatniczych nie obejmuje ich uczestnictwa w kontrahentach centralnych.
- 2.1.5. Ponadto EBC zauważa, że proponuje się, aby definicja „uczestnika” w ramach zmian w dyrektywie o ostateczności rozrachunku obejmowała między innymi „operatora systemu płatności”⁽³⁴⁾. Definicja ta powinna co do zasady obejmować wszystkich operatorów systemów i nie powinna ograniczać się wyłącznie do „operatorów systemu płatności”. Obecne brzmienie może mieć nieumyślny skutek w postaci uniemożliwienia operatorom systemów rozrachunku papierów wartościowych uczestnictwa w innych „systemach”.
- 2.1.6. Co do zasady EBC z zadowoleniem przyjmuje zamiar prawodawcy unijnego, by operatorzy systemów płatniczych zapewniali równe warunki działania wszystkim dostawcom usług płatniczych korzystającym z systemów płatności⁽³⁵⁾. EBC ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje wymóg posiadania przez operatorów systemów płatniczych w całej Unii obiektywnych, niedyskryminacyjnych, przejrzystych i proporcjonalnych zasad dostępu do systemu płatności, w połączeniu z wyjaśnieniami dotyczącymi procedur dopuszczania i oceny ryzyka. Jednakże - w odniesieniu do strefy euro - ustalanie kryteriów dostępu w odniesieniu do systemów płatniczych obsługiwanych przez Eurosystem, a także odpowiednich warunków, w tym wynagrodzenia, oraz limitów, powinno należeć do EBC. Ponadto EBC uważa, że biorąc pod uwagę niezależne wykonywanie przez ESBC jego podstawowych zadań w zakresie polityki pieniężnej i systemów płatności zgodnie z art. 130 Traktatu, proponowane wymogi nie powinny mieć zastosowania do systemów płatniczych nadzorowanych przez banki centralne ESBC. Wynika to z faktu, że ramy nadzorcze banków centralnych ESBC, które mają obecnie zastosowanie do systemów płatniczych, przewidują już m.in. niedyskryminacyjny dostęp do systemów płatności.
- 2.1.7. Jeśli chodzi o wprowadzenie wymogów mających zastosowanie do systemów płatności⁽³⁶⁾, EBC z zadowoleniem przyjmuje uznanie kompetencji nadzorczych Eurosystemu w odniesieniu do systemów płatności o znaczeniu systemowym. Proponowane rozporządzenie przewiduje jednak, że w odniesieniu do innych systemów płatności państwa członkowskie powinny wyznaczyć właściwe organy krajowe, aby zapewnić przestrzeganie takich wymogów przez operatorów systemów płatności i uczestników. W tym względzie należy zauważyć, że kompetencje nadzorcze banków centralnych ESBC nie ograniczają się do systemów płatności o znaczeniu systemowym nadzorowanych przez Eurosystem na mocy rozporządzenia (UE) nr 795/2014 (EBC/2014/28). Jak zauważono w pkt 2.1.1, zgodnie z art. 127 ust. 2 Traktatu wspieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych jest podstawowym zadaniem, które ma być realizowane za pośrednictwem ESBC. Zgodnie z art. 22 Statutu ESBC EBC może wydawać rozporządzenia w celu zapewnienia skuteczności i rzetelności systemów rozliczeń i płatności w ramach Unii i z innymi krajami. Jak zauważono w pkt 2.1.2, Eurosystem przyjął ramy nadzoru nad systemami płatności detalicznych, a schematy i uzgodnienia płatnicze wchodzą w zakres funkcji nadzorczej Eurosystemu. Banki centralne ESBC są zatem odpowiedzialne za nadzór nad systemami płatności niemającymi znaczenia systemowego w Unii. Nie wydaje

⁽³²⁾ Zob. art. 46 ust. 1 proponowanej dyrektywy (zmieniający art. 2 lit. b) dyrektywy o ostateczności rozrachunku).

⁽³³⁾ Zob. art. 46 ust. 2 proponowanej dyrektywy (zmieniający art. 2 lit. f) dyrektywy o ostateczności rozrachunku).

⁽³⁴⁾ Zob. art. 46 ust. 2 proponowanej dyrektywy (zmieniający art. 2 lit. f) dyrektywy o ostateczności rozrachunku).

⁽³⁵⁾ Zob. art. 31 proponowanego rozporządzenia.

⁽³⁶⁾ Zob. motywy 32 i art. 31 ust. 7 proponowanego rozporządzenia.

się zatem konieczne, aby w proponowanym rozporządzeniu wymagano od państw członkowskich wyznaczenia właściwych organów krajowych, w tym ewentualnie organów innych niż banki centralne ESBC, jako organów odpowiedzialnych za nadzorowanie zgodności systemów płatności z wymogami dotyczącymi dostępu.

2.2. Zabezpieczenie środków finansowych użytkowników w bankach centralnych ESBC

2.2.1. Proponowana dyrektywa zawiera przepisy dotyczące rozwiązań zabezpieczających, które mają zostać wprowadzone przez instytucje płatnicze w odniesieniu do środków pieniężnych użytkowników i innych określonych środków pieniężnych podczas świadczenia usług płatniczych i usług w zakresie pieniądza elektronicznego⁽³⁷⁾. W celu ochrony środków pieniężnych użytkowników instytucje płatnicze muszą deponować te środki albo na odrębnym rachunku w instytucji kredytowej posiadającej zezwolenie w państwie członkowskim, albo w banku centralnym według uznania tego banku centralnego, albo inwestować te środki w bezpieczne, płynne aktywa o niskim ryzyku, określone przez właściwe organy państwa członkowskiego pochodzenia. Oferowanie takiej usługi przez właściwy bank centralny należy rozumieć jako dodatkową możliwość ochrony środków finansowych użytkowników. Ten dodatkowy wariant byłby wolny od ryzyka kredytowego i zasadniczo mógłby ograniczyć ryzyko koncentracji. Należy jednak zauważyć, że ochrona części, a nawet wszystkich środków klientów w bankach centralnych może mieć również potencjalne konsekwencje dla stabilności finansowej i transmisji polityki pieniężnej, jeżeli w przeciwnym razie środki użytkowników zostaną zdeponowane w jednej instytucji kredytowej lub zainwestowane w jedną klasę aktywów. W szczególności deponowanie środków w bankach centralnych zamiast instytucji kredytowych może prowadzić, oprócz innych potencjalnych skutków dla stabilności finansowej, do zmniejszenia poziomu depozytów w instytucjach kredytowych, co z kolei może mieć negatywny wpływ na ich finansowanie, a tym samym prowadzić do zmniejszenia podaży kredytów dla gospodarki. Przeniesienie środków do banku centralnego mogłoby również negatywnie wpłynąć na krótkoterminową stopę procentową dla euro (€STR), wpływając tym samym na najważniejszą referencyjną stopę dla transmisji polityki pieniężnej. W związku z tym EBC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że prawodawca przewidział swobodę uznania banku centralnego w zakresie nieoferowania takiej usługi na podstawie jego ustawy organicznej. Z zastrzeżeniem uwag EBC zawartych w pkt 2.1.6 należy wyjaśnić, że potencjalne oferowanie takiej usługi może podlegać pewnym warunkom i ograniczeniom, w tym stopie oprocentowania, określonym przez bank centralny zgodnie z jego ustawą organiczną.

2.2.2. EBC podkreśla, że dostęp instytucji kredytowych do rachunków w bankach centralnych w kontekście operacji polityki pieniężnej Eurosystemu lub do rozrachunku transakcji przez systemy zewnętrzne w kontekście usług TARGET opiera się na kryteriach kwalifikacji i warunkach określonych w wytycznych Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2022/912 (EBC/2022/8)⁽³⁸⁾. Obecnie instytucje płatnicze muszą albo być kwalifikowanymi kontrahentami Eurosystemu, albo prowadzić działalność za pośrednictwem banku korespondenta posiadającego rachunek we właściwym banku centralnym Eurosystemu. W związku z tym EBC z zadowoleniem przyjmuje odniesienie w proponowanej dyrektywie do swobody uznania banku centralnego.

2.3. Ochrona środków pieniężnych użytkowników w instytucjach kredytowych lub poprzez inwestycje w bezpieczne aktywa

2.3.1. Odpowiednia ochrona środków pieniężnych klientów ma kluczowe znaczenie dla utrzymania zaufania do usług płatniczych. W przypadku gdy ochrona środków pieniężnych jest objęta polisą ubezpieczeniową lub inną porównywalną gwarancją udzielaną przez zakład ubezpieczeń lub instytucję kredytową, ważne będzie zapewnienie, aby ci ubezpieczyciele lub instytucje kredytowe byli w stanie w praktyce dostarczyć ubezpieczoną lub gwarantowaną kwotę.

2.3.2. EBC uznaje, że proponowane rozporządzenie nakłada ograniczenia, aby zapobiec potencjalnej koncentracji środków pieniężnych użytkowników, nakładając na instytucje płatnicze obowiązek unikania ryzyka koncentracji w miarę możliwości poprzez zapewnienie, aby ta sama metoda ochrony nie była stosowana do całości zabezpieczonych środków. Co do zasady EBC popiera takie rozwiązanie, choć nie uważa, że stosowanie jednej metody ochrony jest problematyczne; należy raczej skupić się na dywersyfikacji relacji z kontrahentami i kategorii aktywów. W szczególności kluczowym problemem jest poleganie na jednym kontrahencie zabezpieczającym (tj. jednej instytucji kredytowej) lub ograniczenie ekspozycji do jednej kategorii aktywów. EBC zdecydowanie zaleca odpowiednie doprecy-

⁽³⁷⁾ Motyw 31 i art. 9 proponowanej dyrektywy.

⁽³⁸⁾ Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2022/912 z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie transeuropejskiego zautomatyzowanego błyskawicznego systemu rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym nowej generacji (TARGET) oraz uchylające wytyczne EBC/2012/27 (EBC/2022/8) (Dz.U. L 163 z 17.6.2022, s. 84).

zowanie proponowanego rozporządzenia w celu zapewnienia przez instytucje płatnicze dywersyfikacji (1) we wszystkich metodach ochrony lub (2) w ramach jednej metody ochrony. Aby jednak ograniczyć wpływ na mniejszych dostawców usług płatniczych niebędących bankami, państwa członkowskie mogą rozważyć zastosowanie opcjonalnych zwolnień określonych w art. 34 ust. 1 w odniesieniu do dywersyfikacji metod ochrony. W przypadku funduszy potencjalnie zabezpieczonych w banku centralnym nie jest konieczna dywersyfikacja w ramach tej metody, ponieważ banki centralne nie stwarzają ryzyka koncentracji.

2.3.3. W tym zakresie EBC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) jest upoważniony do opracowania regulacyjnych standardów technicznych dotyczących unikania ryzyka w zakresie ochrony środków pieniężnych klientów. Projekt regulacyjnych standardów technicznych należy opracować w ścisłej współpracy z EBC w celu wypracowania najlepszych praktyk, które równoważą ryzyko koncentracji i ryzyko kredytowe. Ponieważ względy związane z ryzykiem kredytowym przeważają nad ryzykiem koncentracji, w niektórych przypadkach lepszym rozwiązaniem może być umożliwienie ochrony w jednej instytucji kredytowej, a nie w dwóch instytucjach kredytowych o niższych ratingach. Dla jasności należy sprecyzować, że regulacyjne standardy techniczne dotyczą wyłącznie ochrony środków finansowych w instytucjach kredytowych i w bezpiecznych aktywach, a nie w bankach centralnych.

2.3.4. EBC odnotowuje wymogi określone w proponowanym rozporządzeniu, ograniczające powody, dla których instytucja kredytowa może odmówić otwarcia rachunku płatniczego dla instytucji płatniczej, jej agentów lub dystrybutorów lub wnioskodawcy ubiegającego się o zezwolenie na prowadzenie działalności jako instytucja płatnicza, lub dla których może taki rachunek zamknąć. W tym kontekście należy zadbać o to, by instytucje kredytowe dysponowały wystarczającymi narzędziami umożliwiającymi identyfikację ryzyka, na które są lub mogą być narażone w związku z tym wymogiem, zarządzanie nim, monitorowanie i zgłaszanie, w tym ryzyka koncentracji oraz ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Wymogi dotyczące zarządzania ryzykiem przez instytucje kredytowe również będą musiały zostać należycie uwzględnione przy opracowywaniu przez EUNB projektów standardów technicznych określających informacje, które należy zawrzeć w uzasadnieniu decyzji instytucji kredytowej o odmowie otwarcia lub o zamknięciu rachunku płatniczego.

3. **Monitorowanie i zgłaszanie oszustw, silne uwierzytelnianie klienta, otwarta bankowość, uprawnienia EUNB do tymczasowej interwencji oraz regulacyjne standardy techniczne dotyczące mechanizmów uwierzytelniania, komunikacji i monitorowania transakcji**

3.1. *Monitorowanie i zgłaszanie oszustw*

3.1.1. Wysiłki na rzecz monitorowania oszustw płatniczych mają ogromne znaczenie⁽³⁹⁾. Należy również rozważyć włączenie strony odbiorcy do mechanizmów monitorowania transakcji. W tym względzie nie jest jasne, czy mechanizm monitorowania transakcji ma funkcjonować w czasie rzeczywistym, co zasadniczo popiera EBC. Ponadto prawodawca unijny powinien rozważyć, po przeprowadzeniu oceny skutków, wprowadzenie wymogu powiadomiania przez dostawców usług płatniczych w odniesieniu do transakcji inicjowanych przez odbiorcę, między innymi w celu ochrony użytkowników usług płatniczych przed nieuczciwymi transakcjami.

3.1.2. EBC popiera dodatkowe wymogi dotyczące udostępniania danych po wykonaniu (post-execution) dla dostawców usług płatniczych w następstwie powiadomienia o nieuczciwych transakcjach płatniczych⁽⁴⁰⁾. Warto rozważyć wprowadzenie dodatkowego wymogu ułatwiającego wymianę odpowiednich danych między uczestniczącymi dostawcami usług płatniczych w przypadku niezamierzonych poleceń przelewu.

3.1.3. EBC przyjmuje do wiadomości, że na mocy proponowanego rozporządzenia należy ustanowić odpowiedzialność za oszustwa polegające na posłużeniu się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby⁽⁴¹⁾. W celu zapewnienia, aby dostawcy usług płatniczych ponosili odpowiedzialność za tego rodzaju oszustwa jedynie proporcjonalnie do swojego poziomu kontroli, EBC rozumie, że proponowany system ma obejmować wyłącznie złożone i zaawansowane przypadki nadużyć finansowych, w przypadku których działania edukacyjne ze strony dostawców usług płatniczych lub należyta staranność ze strony użytkowników usług płatniczych działających w dobrej wierze nie wystarczą do wykrycia oszustw polegających na posłużeniu się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby, i nie obejmuje innych rodzajów takich oszustw.

⁽³⁹⁾ Zob. art. 83 ust. 1 i 2 projektu rozporządzenia.

⁽⁴⁰⁾ Zob. art. 83 ust. 3 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁴¹⁾ Zob. art. 59 projektowanego rozporządzenia.

3.1.4. W związku z tym EBC zawarł protokół ustaleń z EUNB, odpowiednimi właściwymi organami krajowymi i krajowymi bankami centralnymi (zwany dalej „protokołem ustaleń”) w celu usprawnienia przekazywania EBC i EUNB danych dotyczących oszustw płatniczych, które właściwe organy krajowe muszą przekazywać EBC i EUNB zgodnie z drugą dyrektywą w sprawie usług płatniczych, ⁽⁴²⁾ poprzez jednolity system przekazywania EBC danych dotyczących oszustw płatniczych (który następnie przekazuje je EUNB). Rozwiązanie to było możliwe ze względu na spójność szczegółowych wymogów sprawozdawczych mających zastosowanie do danych dotyczących oszustw płatniczych określonych w wytycznych EUNB w sprawie wymogów sprawozdawczych w odniesieniu do danych dotyczących nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (EBA/GL/2018/05) ⁽⁴³⁾ oraz rozporządzenia Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 1409/2013 ⁽⁴⁴⁾ (EBC/2013/43) (zwanego dalej „rozporządzeniem EBC w sprawie statystyki płatności”). W związku z tym EBC zdecydowanie zaleca, aby projekty regulacyjnych standardów technicznych i projekty wykonawczych standardów technicznych, które mają zostać opracowane na podstawie proponowanego rozporządzenia, zostały w jak największym stopniu dostosowane do wymogów przewidzianych w rozporządzeniu EBC w sprawie statystyki płatności. Ponadto EBC zaleca, aby dostawcy usług płatniczych przestrzegali obowiązków sprawozdawczych wynikających z proponowanego rozporządzenia ⁽⁴⁵⁾, a w stosownych przypadkach z dodatkowych wykonawczych standardów technicznych, poprzez wykorzystanie ram i infrastruktury sprawozdawczości ustanowionych na mocy rozporządzenia EBC w sprawie statystyki płatności i protokołu ustaleń. EBC sugeruje również, że EUNB powinien być zobowiązany do opracowania wykonawczych standardów technicznych w ścisłej współpracy z EBC.

3.2. Silne uwierzytelnianie klienta

3.2.1. Zgodnie z proponowanym rozporządzeniem co najmniej dwa elementy sklasyfikowane jako wiedza, posiadanie i cechy klienta, na których ma opierać się silne uwierzytelnianie klienta, niekoniecznie muszą należeć do różnych kategorii, o ile ich niezależność jest w pełni zachowana ⁽⁴⁶⁾. W tym względzie EBC podkreśla, że opinia EUNB w sprawie wdrożenia regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta oraz wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji (EBA-Op-2018-04) ⁽⁴⁷⁾ (zwana dalej „opinią EUNB”) sugeruje inne podejście do silnego uwierzytelniania klienta, zgodnie z którym elementy uwierzytelniania muszą należeć do dwóch różnych kategorii ⁽⁴⁸⁾. Podejście to wspiera wyższy poziom ochrony przed oszustwami finansowymi. Natomiast przepisy proponowanego rozporządzenia doprowadziłyby do mniej rygorystycznych wymogów bezpieczeństwa, a tym samym negatywnie wpłynęłyby na ochronę klientów dostawców usług płatniczych przed oszustwami. W związku z tym EBC zaleca zmianę proponowanego rozporządzenia w celu wyjaśnienia, że dostawcy usług płatniczych powinni stosować silne uwierzytelnianie klienta przy użyciu co najmniej dwóch niezależnych elementów należących do różnych kategorii.

3.2.2. EBC zasadniczo popiera pogląd, że w proponowanym rozporządzeniu uwzględniono interesy osób najbardziej podatnych na zagrożenia, a także określone w nim wymogi dostępności silnego uwierzytelniania klienta, ale z zadowoleniem przyjąłby dalsze wyjaśnienie ich szczególnych potrzeb, tak aby ułatwić takim osobom stosowanie silnego uwierzytelniania klienta.

3.3. Otwarta bankowość

3.3.1. EBC z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz zmniejszenia niepewności na rynku co do tego, co stanowi „niedozwoloną przeszkodę” w świadczeniu usług inicjowania płatności i usług dostępu do informacji o rachunku. W szczególności proponowane rozporządzenie zawiera niewyczerpujący wykaz przeszkód w dostępie do danych, który jest dłuższy niż zawarty w poprzednich instrumentach EUNB ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴²⁾ Zob. art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych.

⁽⁴³⁾ Dostępne na stronie internetowej EUNB pod adresem www.eba.europa.eu www.eba.europa.eu.

⁽⁴⁴⁾ Zob. art. 3 i załącznik I część 1.1 tabele 5a i 5b, część 2.4.1, część 2.4.2 oraz tabele 5a i 5b załącznika III do rozporządzenia Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 1409/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 18).

⁽⁴⁵⁾ Zob. art. 82 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁴⁶⁾ Zob. art. 3 pkt 35 i art. 85 ust. 12 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁴⁷⁾ Dostępne na stronie internetowej EUNB pod adresem www.eba.europa.eu www.eba.europa.eu.

⁽⁴⁸⁾ Zob. pkt 33 i 34 opinii EUNB.

⁽⁴⁹⁾ Zob. art. 44 proponowanego rozporządzenia.

- 3.3.2. Wymaganie od dostawców usług inicjowania płatności i dostawców usług dostępu do informacji o rachunku wstępnej rejestracji ich danych kontaktowych nie jest jednak uznawane za niedozwoloną przeszkodę, jeżeli wstępna rejestracja jest niezbędna, w szczególności w celu aktualizacji „panelu”. Ponieważ istnieje prawdopodobieństwo, że dostawca usług inicjowania płatności i dostawca usług dostępu do informacji o rachunku będą wymieniać się aktualnymi informacjami z dostawcą usług płatniczych prowadzącym rachunek w przypadku interakcji z tym dostawcą usług płatniczych, tj. podczas transakcji klienta z tym dostawcą usług płatniczych prowadzącym rachunek, proces ten powinien być zaprojektowany przez dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek w sposób, który nie utrudnia klientowi korzystania z przysługującego mu prawa do korzystania z usług inicjowania płatności i usług dostępu do informacji o rachunku. W związku z tym EBC proponuje zmianę odpowiedniego przepisu⁽⁵⁰⁾, tak aby wstępna rejestracja na potrzeby aktualizacji panelu odbywała się bez zakłócania działań klienta.
- 3.3.3. Ponadto EBC z zadowoleniem przyjmuje proponowane zmiany dotyczące dostępu dostawców usług inicjowania płatności i usług dostępu do informacji o rachunku do obsługiwanych przez nich rachunków płatniczych⁽⁵¹⁾. Gromadzenie danych dotyczących usług płatniczych, w tym usług inicjowania płatności i usług dostępu do informacji o rachunku, jest jednak również regulowane rozporządzeniem EBC w sprawie statystyki płatności. W związku z tym, aby zapewnić zgodność między odpowiednimi ramami, EBC proponuje zmianę proponowanego rozporządzenia, aby zobowiązać EUNB do opracowania projektu regulacyjnych standardów technicznych dotyczących danych otwartej bankowości, które mają być przekazywane właściwym organom w ścisłej współpracy z EBC.
- 3.3.4. EBC z zadowoleniem przyjmuje skupienie się na specjalnych interfejsach umożliwiających dostęp do rachunków płatniczych, ponieważ dostęp oparty na interfejsie programowania aplikacji jest najbardziej dopasowaną, bezpieczną i niezawodną metodą uzyskiwania dostępu. EBC zauważa, że proponuje się różne ukierunkowane środki dotyczące proporcjonalności, takie jak zwolnienie z obowiązku posiadania specjalnego interfejsu na mocy proponowanego rozporządzenia⁽⁵²⁾, na przykład dla bardzo małych dostawców usług płatniczych prowadzących rachunek lub dostawców usług płatniczych prowadzących rachunek, dysponujących określonym niepłatniczym modelem biznesowym⁽⁵³⁾. W tym względzie EBC rozumie, że jeżeli dostawca usług płatniczych prowadzący rachunek korzysta z odstępstwa od wymogu zapewnienia specjalnego interfejsu, ale nie z całkowitego odstępstwa od wymogu zapewnienia dostępu do danych dotyczących rachunków płatniczych, powinien zapewnić dostęp za pośrednictwem jednego z interfejsów klienta na warunkach określonych w proponowanym rozporządzeniu⁽⁵⁴⁾. EBC z zadowoleniem przyjąłby wprowadzenie w proponowanym rozporządzeniu bardziej szczegółowych informacji i proponuje dodanie obowiązku udostępniania przez dostawców usług płatniczych prowadzących rachunek dokumentacji technicznej interfejsu klienta oraz urządzenia testowego. EBC sugeruje również, że EUNB powinien być zobowiązany do opracowania odpowiednich regulacyjnych standardów technicznych w ścisłej współpracy z EBC⁽⁵⁵⁾ w celu jasnego określenia skutków przyznania odstępstwa oraz zapewnienia ciągłej ochrony interesów użytkowników usług płatniczych.
- 3.3.5. W odniesieniu do wymogów dotyczących interfejsów⁽⁵⁶⁾, w szczególności wymogów dotyczących wydajności, EBC proponuje dodanie następujących wymogów w celu poprawy funkcjonalności interfejsów na potrzeby świadczenia wydajnych i bezpiecznych usług płatniczych: 1) dodanie do wykazu minimalnych wymaganych funkcji interfejsów zgodnie z proponowanym rozporządzeniem⁽⁵⁷⁾ możliwość identyfikacji i wyboru pożądanego rachunku płatniczego przez dostawcę usług płatniczych będącego osobą trzecią i płatnika w przypadku prowadzenia przez dostawcę usług płatniczych wielu rachunków płatniczych; oraz 2) doprecyzowanie zakresu informacji dostępnych za pośrednictwem usług dostępu do informacji o rachunku w proponowanym rozporządzeniu⁽⁵⁸⁾, analogicznie do jasności przewidzianej w proponowanym rozporządzeniu dla usług inicjowania płatności⁽⁵⁹⁾. Ponadto można rozważyć specyfikacje branżowe mające na celu dalszą harmonizację wdrażania norm Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego i Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej⁽⁶⁰⁾, niedostępne w momencie przyjmowania drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych, z myślą o zwiększeniu poziomu harmonizacji specjalnych interfejsów. Punkt ten można dodać do motywów proponowanego rozporządzenia⁽⁶¹⁾.

⁽⁵⁰⁾ Zob. art. 44 ust. 1 lit. e) proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵¹⁾ Zob. art. 48 ust. 7 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵²⁾ Zob. art. 39 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵³⁾ Zob. motyw 62 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵⁴⁾ Zob. art. 45 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵⁵⁾ Zob. art. 39 ust. 2 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵⁶⁾ Zob. w szczególności art. 35 i art. 36 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵⁷⁾ Zob. art. 36 ust. 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵⁸⁾ Zob. art. 36 ust. 3 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁵⁹⁾ Zob. art. 36 ust. 4 lit. a) do e) proponowanego rozporządzenia.

⁽⁶⁰⁾ Zob. art. 35 ust. 3 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁶¹⁾ Zob. motyw 58 proponowanego rozporządzenia.

3.3.6. EBC popiera zniesienie określonego wcześniej w drugiej dyrektywie w sprawie usług płatniczych wymogu potwierdzenia dostępności środków, ponieważ uczestnicy rynku nie skorzystali z niego. W tym względzie przepisy proponowanego rozporządzenia dotyczące usług inicjowania płatności potwierdzają formę potwierdzenia dostępności środków. W zakresie, w jakim nie jest to uzasadnione obowiązkami w zakresie przestrzegania przepisów przez dostawców usług płatniczych (np. ochroną danych), EBC sugeruje ponowne rozważenie włączenia tego przepisu, który nie musi być elementem usług inicjowania płatności.

3.3.7. Ponadto EBC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rejestr EUNB dotyczący instytucji płatniczych jest rejestrem elektronicznym, który jest aktualizowany i łatwo dostępny za pośrednictwem oficjalnej strony internetowej EUNB, co ułatwia użytkownikom dostęp do informacji i ich wyszukiwanie.

3.4. *Uprawnienia EUNB do tymczasowej interwencji*

3.4.1. Zgodnie z proponowanym rozporządzeniem EUNB może, w przypadku spełnienia określonych warunków, czasowo zakazać lub ograniczyć świadczenie w Unii określonego rodzaju usługi płatniczej lub instrumentu płatniczego lub usługi związanej z pieniądzem elektronicznym lub instrumentu związanego z pieniądzem elektronicznym⁽⁶²⁾. Przed podjęciem decyzji o podjęciu jakichkolwiek działań na mocy proponowanego rozporządzenia przewiduje się również, że EUNB powiadamia właściwe organy o proponowanych przez siebie działaniach. Biorąc pod uwagę kompetencje nadzorcze EBC, obejmujące systemy płatności, instrumenty płatnicze (stanowiące integralną część systemów płatności), schematy płatnicze i uzgodnienia płatnicze⁽⁶³⁾, EBC proponuje zmianę proponowanego rozporządzenia w celu uwzględnienia wymogu konsultowania się z EBC w sprawie wszelkich planowanych decyzji.

3.5. *Regulacyjne standardy techniczne dotyczące mechanizmów uwierzytelniania, komunikacji i monitorowania transakcji*

3.5.1. Z proponowanego rozporządzenia wynika, że EUNB ma opracować projekt regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do wymogów silnego uwierzytelniania klienta, wymogów technicznych dotyczących mechanizmów monitorowania transakcji oraz wymogów dotyczących wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji do celów identyfikacji, uwierzytelniania, powiadamiania i informacji, a także w odniesieniu do wdrażania środków bezpieczeństwa między dostawcami usług płatniczych prowadzącymi rachunek, dostawcami usług inicjowania płatności i dostawcami usług dostępu do informacji o rachunku, płatnikami, odbiorcami i innymi dostawcami usług płatniczych⁽⁶⁴⁾. Być może warto określić zakres takiego projektu regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do wymogów dotyczących wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji, biorąc pod uwagę, że niektóre przepisy są bezpośrednio zawarte w proponowanym rozporządzeniu. Biorąc pod uwagę kompetencje nadzorcze EBC oraz ścisłą współpracę między EBC a EUNB w dziedzinie płatności i przeciwdziałania oszustwom, EBC sugeruje, aby EUNB opracował projekt regulacyjnych standardów technicznych w ścisłej współpracy z EBC.

4. **Zarządzanie kursami walutowymi**

4.1. Proponowane rozporządzenie ma na celu osiągnięcie porównywalności opłat za przeliczenie waluty⁽⁶⁵⁾. W tym względzie proponowane rozporządzenie przewiduje, że szacowane opłaty za przeliczenie waluty w odniesieniu do poleceń przelewu i przekazów pieniężnych realizowanych w obrębie Unii i z Unii do państwa trzeciego należy wyrażać w taki sam sposób, czyli jako wartość procentową marży w stosunku do najbardziej aktualnego referencyjnego kursu wymiany euro ogłoszonego przez EBC lub odpowiedni bank centralny. Ponadto proponowane rozporządzenie przewiduje, że odniesienia do „opłat” powinny obejmować także w stosownych przypadkach opłaty za „przeliczenie waluty”.

⁽⁶²⁾ Zob. art. 104 ust. 4 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁶³⁾ Zob. zmienione i skonsolidowane ramy nadzoru Eurosystemu dotyczące elektronicznych instrumentów płatniczych, schematów i uzgodnień, listopad 2021 r., dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁶⁴⁾ Zob. art. 89 proponowanego rozporządzenia.

⁽⁶⁵⁾ Zob. motyw 50 i art. 13 ust. 1 lit. f) proponowanego rozporządzenia.

- 4.2. Jak już wskazano ⁽⁶⁶⁾, od 1998 r. EBC publikuje referencyjne kursy walut obcych do euro (zwane dalej „referencyjnymi kursami euro”) na podstawie zasad zatwierdzonych przez Radę Prezesów EBC w 1998 r., a następnie zmienionych w 2015 r. ⁽⁶⁷⁾. (zwanym dalej „zasadami w zakresie referencyjnych kursów euro”). Referencyjne kursy euro są publikowane jako dobro publiczne dla indywidualnych obywateli i instytucji ⁽⁶⁸⁾ i wykorzystywane przez wiele różnych instytucji. Celem zasad w zakresie referencyjnych kursów euro jest zachowanie integralności tych kursów poprzez 1) zniechęcanie do ich wykorzystywania do celów transakcyjnych oraz 2) ograniczenie ich wykorzystania do celów referencyjnych. Zdecydowanie nie zaleca się korzystania z referencyjnych kursów euro do celów transakcyjnych; kursy te są publikowane wyłącznie w celach informacyjnych ⁽⁶⁹⁾. W tym względzie zasady w zakresie referencyjnych kursów euro mają na celu wzmocnienie rozróżnienia między referencyjnymi kursami euro a wskaźnikami kursów walutowych, które są przeznaczone do celów transakcyjnych.
- 4.3. Odniesienie do referencyjnych kursów euro w projekcie rozporządzenia mogłoby - wbrew celom, do jakich powinny być stosowane te kursy - stworzyć zachęty dla niektórych uczestników rynku do zawierania transakcji na ich podstawie. W związku z tym EBC zaleca usunięcie w proponowanym rozporządzeniu odniesienia do referencyjnych kursów euro lub kursu wymiany ogłaszanego przez odpowiedni bank centralny ⁽⁷⁰⁾ i zastąpienie go odpowiednim odniesieniem do referencyjnego kursu walutowego, który wchodzi w zakres rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 ⁽⁷¹⁾ i który może być stosowany w kontekście opłat za przeliczenie waluty. Dokładność i rzetelność takich wskaźników, które zapewnia system administratorów wskaźników referencyjnych wprowadzony rozporządzeniem (UE) 2016/1011, chroni interesy klientów dostawców usług płatniczych i stron świadczących usługi przeliczania walut.

5. Aspekty związane z banknotami

5.1. Dostępność gotówki w sklepach detalicznych (bez zakupu)

5.1.1. EBC rozumie, że usługi, w ramach których gotówka jest dostępna na wyraźne żądanie użytkownika usług płatniczych, ale niezależnie od realizacji jakiegokolwiek transakcji płatniczej i bez obowiązku zakupu towarów lub usług, są wyłączone z zakresu stosowania proponowanego rozporządzenia ⁽⁷²⁾. Ponadto proponowana dyrektywa zezwala na dostarczanie gotówki w sklepach detalicznych niezależnie od zakupu, ale przewiduje pułap 50 EUR na każdą transakcję wypłaty ⁽⁷³⁾.

5.1.2. EBC nie rozumie w pełni podstawy, na której wybrano próg 50 EUR. W szczególności limit ten stanowi najniższy próg przewidziany w ocenie skutków towarzyszącej proponowanym aktom ⁽⁷⁴⁾. Taki limit może utrudniać świadczenie tych usług w porównaniu ze świadczeniem usług cash-back, które zazwyczaj umożliwiają podjęcie wyższej kwoty.

⁽⁶⁶⁾ Zob. opinię Europejskiego Banku Centralnego CON/2021/3 z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie w sprawie płatności transgranicznych w Unii (Dz.U. C 65 z 25.2.2021, s. 4).

⁽⁶⁷⁾ Zob. dokument „Zasady dotyczące referencyjnych kursów walut obcych do euro”, dostępny na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁶⁸⁾ Zob. komunikat prasowy EBC z dnia 7 grudnia 2015 r. pt. „Zmiany dotyczące kursów referencyjnych EBC”, dostępny na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁶⁹⁾ Zasady w zakresie referencyjnych kursów euro wyraźnie stanowią, że „termin »kurs referencyjny« ” należy rozumieć jako taki kurs, który nie powinien być stosowany do żadnych transakcji rynkowych, ani w sposób bezpośredni, ani pośredni (jako benchmark). Kursy te mają służyć jedynie do celów informacyjnych.”

⁽⁷⁰⁾ Zob. motyw 50, art. 5 ust. 2, art. 7, art. 13 ust. 1 lit. f), art. 20 lit. c) ppkt (v) oraz art. 24 lit. b) proponowanego rozporządzenia..

⁽⁷¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1). Zob. również opinię Europejskiego Banku Centralnego CON/2021/3 z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie płatności transgranicznych w Unii (Dz.U. C 65 z 25.2.2021, s. 4).

⁽⁷²⁾ Zob. art. 2 ust. 2 lit. e) proponowanego rozporządzenia.

⁽⁷³⁾ Zob. art. 37 ust. 1 lit. b) proponowanej dyrektywy.

⁽⁷⁴⁾ Zob. sekcja 3 załącznika 9 do oceny skutków towarzyszącej proponowanym aktom.

5.1.3. Konieczne jest wyjaśnienie zasad mających zastosowanie do usług wypłacania gotówki w sklepach detalicznych bez zakupu i powyżej progu 50 EUR. W szczególności należy wyjaśnić, co następuje: 1) czy wymogi dotyczące świadczenia usług wypłacania gotówki miałyby zastosowanie do dostawców usług płatniczych, którzy zawierają ustalenia umowne z akceptantami w celu wykonania operacji wypłaty gotówki; oraz 2) czy akceptanci ci powinni być traktowani jak agenci dostawcy usług płatniczych w przypadku uczestnictwa w usługach wypłacania gotówki w zakresie, w jakim fizycznie wypłacają gotówkę wyłącznie w imieniu dostawcy usług płatniczych. Wyjaśnienia te są również istotne w odniesieniu do przepisów dotyczących ręcznej weryfikacji autentyczności i jakości obiegu banknotów euro rozprowadzanych przez akceptantów w imieniu dostawców usług płatniczych wśród konsumentów⁽⁷⁵⁾. Należy również doprecyzować, czy te usługi wypłacania gotówki w sklepach detalicznych bez zakupu i powyżej pułapu 50 EUR należy scharakteryzować jako jedną z usług płatniczych wymienionych obecnie w proponowanym rozporządzeniu⁽⁷⁶⁾, czy też należy wprowadzić usługę płatniczą ad hoc. Przedstawione powyżej rozważania dotyczące wypłat gotówki w sklepach detalicznych powyżej pułapu 50 EUR powinny mieć zastosowanie odpowiednio do wypłacania gotówki w sklepach detalicznych.

5.2. Niezależni operatorzy bankomatów

5.2.1. Aby zapewnić odpowiedni dostęp do gotówki i uzupełnić tradycyjne punkty dostępu do gotówki zapewniane przez sieć bankomatów obsługiwaną przez instytucje kredytowe, niezależni operatorzy bankomatów powinni być nadal wyłączeni z zakresu stosowania proponowanego rozporządzenia, o ile nie obsługują rachunku płatniczego ani nie świadczą dodatkowej usługi płatniczej wymienionej w proponowanym rozporządzeniu⁽⁷⁷⁾. EBC rozumie jednak, że z punktu widzenia nadzoru i sprawozdawczości konieczne może być bardziej ostrożne traktowanie niezależnych operatorów bankomatów, co pozwoli właściwym organom krajowym nadzorować ich działalność.

5.2.2. Ponadto, w celu uniknięcia wątpliwości, niezależnych operatorów bankomatów uznaje się za dostawców usług płatniczych (niewymagających zezwolenia) podlegających środkom niezbędnym do ochrony euro przed fałszowaniem na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1338/2001⁽⁷⁸⁾, jak również innym środkiem mającym zastosowanie do dostawców usług płatniczych (np. przepisom w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy).

5.3. Przedsiębiorstwa transportu gotówki i przedsiębiorstwa zarządzające gotówką

5.3.1. Proponowane akty nie wykluczają wyraźnie z zakresu swojego zastosowania przedsiębiorstw transportu gotówki, które fizycznie przewożą gotówkę, podczas gdy takie wyłączenie jest przewidziane w drugiej dyrektywie w sprawie usług płatniczych⁽⁷⁹⁾.

5.3.2. Ponieważ większość przedsiębiorstw transportu gotówki i przedsiębiorstw zarządzających gotówką nie posiada zezwolenia na prowadzenie działalności jako instytucja płatnicza, ich potencjalna rejestracja jako instytucje płatnicze może mieć wpływ na cały sektor tych przedsiębiorstw i na prowadzenie przez nie działalności. Wobec braku dalszych przepisów dotyczących działalności przedsiębiorstw transportu gotówki i przedsiębiorstw zarządzających gotówką EBC rozumie, że takie usługi pozostają poza zakresem proponowanych aktów. Aby jednak lepiej wyjaśnić zakres podmiotowy proponowanych aktów, EBC proponuje utrzymanie w proponowanej dyrektywie wyłączenia przewidzianego w drugiej dyrektywie w sprawie usług płatniczych w odniesieniu do profesjonalnego fizycznego transportu banknotów i monet, w tym ich odbioru, przetwarzania i dostarczania.

6. Definicje i inne przepisy

6.1.1. EBC popiera definicję niektórych terminów w proponowanych aktach, a także wyjaśnienie niektórych innych terminów już zdefiniowanych w drugiej dyrektywie w sprawie usług płatniczych⁽⁸⁰⁾. Jednocześnie należy zmienić definicję „usług związanych z pieniądzem elektronicznym”, tak aby obejmowała ona wypłaty i wykup pieniądza elektronicznego, ale tylko w zakresie, w jakim nie są one częścią samej transakcji płatniczej.

⁽⁷⁵⁾ Zob. decyzję Europejskiego Banku Centralnego EBC/2010/14 z dnia 16 września 2010 r. w sprawie weryfikacji autentyczności i jakości obiegu oraz powtórnego wprowadzania do obiegu banknotów euro (Dz.U. L 267 z 9.10.2010, s. 1).

⁽⁷⁶⁾ Zob. załącznik 1 do proponowanego rozporządzenia.

⁽⁷⁷⁾ Zob. załącznik 1 do proponowanego rozporządzenia.

⁽⁷⁸⁾ Zob. art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem (Dz.U. L 181 z 4.7.2001, s. 6).

⁽⁷⁹⁾ Zob. art. Lit. c) drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych.

⁽⁸⁰⁾ Na przykład włączenie definicji „upoważnienia” wyjaśnia rozróżnienie między poleceniami zapłaty a płatnościami natychmiastowymi w punkcie interakcji, tj. zarówno w fizycznym punkcie sprzedaży, jak i w handlu elektronicznym.

- 6.1.2. Ponadto prawodawca unijny powinien rozważyć wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym płatnikowi i odbiorcy przyznaje się prawa i obowiązki proporcjonalne do ich roli w przetwarzaniu poleceń przelewu.
- 6.1.3. EBC z zadowoleniem przyjmuje definicję „polecenia przelewu natychmiastowego”, która powinna jednak zostać bardziej dostosowana do definicji zawartej w art. 2 pkt 1a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 ⁽⁸¹⁾. Ponadto EBC z zadowoleniem przyjąłby dalsze wyjaśnienia dotyczące praktycznego rozróżnienia między „poleceniami przelewu natychmiastowego” a innymi poleceniami przelewu oraz ich odpowiednimi warunkami. Dostawcy usług płatniczych muszą zadbać o to, by użytkownicy usług płatniczych byli zawsze informowani o inicjowaniu polecenia przelewu natychmiastowego, co pomoże użytkownikom usług płatniczych odróżnić te polecenia od innych poleceń przelewu.
- 6.1.4. EBC zdecydowanie popiera zawarty w proponowanym rozporządzeniu przepis, zgodnie z którym dostawcy usług płatniczych zamieszczają w wyciągach z rachunku płatniczego informacje niezbędne do jednoznacznej identyfikacji odbiorcy, w tym odniesienie do nazwy handlowej odbiorcy ⁽⁸²⁾. W związku z tym należy wprowadzić poprawkę wprowadzającą dodatkowe uszczegółowienie daty otrzymania zlecenia płatniczego, tak aby w przypadku gdy data waluty obciążenia jest inna niż data otrzymania zlecenia płatniczego, płatnikowi były przekazywane obie daty. Wreszcie, jeśli chodzi o potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i skuteczności nowych instrumentów płatniczych, które stopniowo stają się powszechnie stosowane, EBC proponuje, aby prawodawca unijny rozważył przypadki, w których proponowane rozporządzenie ograniczałoby się wyłącznie do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę. Na przykład, obecne brzmienie proponowanego rozporządzenia ⁽⁸³⁾ przewiduje, że mechanizm, za pomocą którego dostawca usług płatniczych płatnika może zablokować kwotę środków pieniężnych na rachunku płatniczym płatnika proporcjonalnie do kwoty transakcji płatniczych, jakiej można racjonalnie oczekiwać od płatnika (w przypadku gdy płatnik wyraził zgodę na zablokowanie tej kwoty), ma zastosowanie wyłącznie do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę. EBC dostrzega potrzebę lepszego sformułowania tego wymogu oraz wprowadzenia dodatkowych wymogów w celu uwzględnienia przypadków, w których instrumentem płatniczym nie jest karta, lecz inny instrument płatniczy. W związku z tym EBC z zadowoleniem przyjąłby wprowadzenie zmian do proponowanego rozporządzenia w celu zapewnienia, aby jego wymogi miały również zastosowanie do instrumentów płatniczych innych niż karty, zgodnie z ewolucją metod płatności.

W przypadku gdy EBC zaleca zmianę projektu rozporządzenia, szczegółowe propozycje zmian wraz z ich uzasadnieniem zostały zawarte w odrębnym roboczym dokumencie o charakterze technicznym. Dokument roboczy o charakterze technicznym jest dostępny w języku angielskim na stronie EUR-Lex.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 30 kwietnia 2024 r.

Prezes EBC
Christine LAGARDE

⁽⁸¹⁾ Rozporządzenie (UE) nr 260/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiające wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz.U. L 94 z 30.3.2012, s. 22).

⁽⁸²⁾ Zob. art. 16 projektowanego rozporządzenia. Poza zakresem proponowanych aktów prawodawca Unii może rozważyć, w jaki sposób zapewnić, aby akceptanci informowali dostawców usług płatniczych o swojej nazwie handlowej i siedzibie oraz byli odpowiedzialni za aktualizowanie tych informacji.

⁽⁸³⁾ Zob. art. 61 projektowanego rozporządzenia.